

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení diplomantky: Martina Hulínská

Téma práce: Specifičnost sériových vražd a jejich vyšetřování

Rozsah práce: 54 stran (63 stran včetně obsahu, seznamu literatury, abstraktu a dalších povinných součástí)

Datum odevzdání práce: 15. 10. 2021

Vedoucí diplomové práce: prof. JUDr. Jan Musil, CSc.

Oponent diplomové práce: JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost tématu): Diplomantka si pro svou práci zvolila téma sériových vražd a jejich vyšetřování. Ačkoliv je vražda relativně často zpracovávána v diplomových pracích, nejedná se o téma neaktuální, ba naopak. Způsoby jejich vyšetřování se neustále vyvíjejí a s tím vzniká i potřeba tento vývoj reflektovat. Aktuálnost zvoleného tématu pak podtrhuje, že autorka nepojednává o vyšetřování vražd obecně, ale vybrala si velmi atraktivní téma sériových vražd, jež se v našich podmínkách vyskytují opravdu vzácně, avšak vykazují svá specifika zejména s ohledem na nároky na jejich vyšetřovatele při propojování jednotlivých vražd do série. Na tomto podkladě se tak otevírá dostatečný prostor pro přínosné a originální zpracování tématu.

2. Náročnost tématu na:

a. Teoretické znalosti

Autorka v diplomové práci prokázala dostatečné teoretické znalosti jak z hlediska kriminologie a kriminalistiky, tak i částečně z trestního práva hmotného potřebné k zvládnutí zvoleného tématu.

b. Vstupní údaje a jejich zpracování

Diplomantka prokázala dostatečnou orientaci v odpovídajících materiálech a dokázala oddělit pro svou práci podstatné zdroje od těch nepodstatných.

c. Použité metody

Při vytváření své práce autorka používala standardních vědeckých metod typických pro danou problematiku, tedy zejména analýzu a komparaci cizích textů.

3. Kritéria hodnocení práce:

a. Splnění cíle práce a samostatnost při jejím zpracování

Autorka si hned v úvodu vytyčila za cíl „seznámit čtenáře s problematikou sériových vražd, co je pro ně typické a co naopak nikoli,“ a dále „poskytnout bližší náhled na vyšetřování jednotlivých sériových vražd.“ Lze konstatovat, že autorka ve své práci tohoto možná až příliš obecného a ambiciózního cíle ještě dosáhla, a to samostatně a způsobem, který odpovídá základním požadavkům na obdobný druh vědecké práce.

b. Formální členění práce a její logická stavba

Předložená práce splňuje po formální stránce všechny požadavky. Celkově i s přílohami je vypracována na 63 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje 54 stran. Nechybí abstrakt v českém a anglickém jazyce ani seznam klíčových slov.

Text sám je přehledně strukturován do 6 kapitol, které se dále člení na jednotlivé podkapitoly. Takto pojatou strukturu autorka doplnila úvodem a synergickým závěrem, což odpovídá obvyklému způsobu vnitřního dělení diplomových prací. V první kapitole se autorka zaměřila na pojem sériové vraždy a jejího odlišení od ostatních typů mnohonásobných vražd. Druhá (a poněkud příliš strohá) kapitola se věnuje trestněprávní kvalifikaci sériových vražd. Následuje kapitola nazvaná „Způsob spáchání sériových vražd“, v níž čtenář nalezne celkem tři klasifikace sériových vražd dle modu operandi a dále v ní autorka nastiňuje obvyklé fáze sériových vražd. V další kapitole autorka předkládá dvě typologie pachatelů sériových vražd. Těžiště práce leží v 5. kapitole o vyšetřování sériových vražd, v níž je pojednáno o vybraných specifikách vyšetřování sériových vražd. V poslední kapitole diplomantka čtenářům předkládá jakýsi pokus o případovou studii případu sériové vraždy spáchané Václavem Mrázkem. Diplomantka tak pro svou práci zvolila celkem logickou strukturu, která čtenáři pomáhá v dobré orientaci v práci. Autorka při svém výkladu postupuje od obecného ke konkrétnímu, což napomáhá lepšímu pochopení ze strany čtenáře.

c. Práce se zdroji (včetně využívání cizojazyčných zdrojů a citací):

Autorka s ohledem na zvolené téma zvolila celkem dostatečný a reprezentativní okruh pramenů, mezi nimiž nechybí ani ty zahraniční, když téma práce není omezeno jen na českou národní úroveň (naopak případy sériových vražd jsou čteněji zpracovány zejména v angloamerické literatuře). Na mnoha místech však oponent shledal, že autorka se až příliš inspirovala v díle Andreje Drbohlava „Psychologie sériových vrahů“, což je umocněno zejména tím, že autorka na vícera místech nepostupovala „ad fontes“, nýbrž využívala druhotné odkazy právě z uvedeného díla. Diplomantka rovněž až příliš využívala prameny spíše žurnalistické povahy než vědecké (dokumentární filmy a některé články). Práci by rovněž prospělo, kdyby autorka vycházela z většího počtu zejména zahraničních odborných článků ve vědeckých časopisech.

Autorka správně v práci rozlišuje mezi citací a parafrází. Diplomantka rovněž v souladu s citační normou odkazuje na internetové zdroje. Diplomantka však vůbec nevyužívala citační zkratky („tamtéž“, „cit. dílo“), což by více přispělo přehlednosti odkazů na prameny.

d. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka autorkou provedené analýzy tématu se jeví s ohledem na rozsah práce jako dostačující. Oponent však musí diplomantce trochu vytknout, že jinak zajímavě zvolené téma v průběhu až příliš „rozměňovala“, na několika místech se zbytečně opakovala a některé (pod)kapitoly jsou až příliš povrchní. Autorka se na několika místech sice sympaticky snaží předkládat v průběhu výkladu svůj názor na problém, nezřídka však tento není podrobněji vyargumentován a mohl by být pokládán za sporný (zejména ohledně jakési vrozené predispozice většího množství osob k sériovému vraždění). Autorka s ohledem na studium právnické fakulty celkem pochopitelně nevychází v práci z vlastních emperických poznatků. Tento nedostatek se ovšem sympaticky snaží kompenzovat přejatými případy z praxe k vykládané problematice, jež práci trochu „okořeňují“; škoda jen, že jich nebylo v práci popsáno více a nebyly autorkou blíže reflektovány a detailněji analyzovány, zejména když na jednom místě autorka uvádí, že „vytvořila vzorek“ cca 20 případů sériových vražedkyň a cca 20 případů sériových vrahů.

e. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je na dobré úrovni. Členění do jednotlivých kapitol a podkapitol je přehledné a logické. Autorka však nezařadila do práce žádné grafy či obrazové přílohy, jež by mohly zlepšit vizuální stránku práce a sloužit jako prostředek názornosti. Práce s poznámkovým aparátém je rovněž na požadované úrovni.

f. Jazyková a stylistická úroveň

Úprava práce je na slušné úrovni. Autorský text diplomantky je relativně čtivý, na dostatečné stylistické úrovni, který je i pro laického čtenáře srozumitelný. Práce netrpí velkým množstvím gramatických chyb a překlepů, přesto tyto autorka činí zejména v psaní čárek ve větě složité.

4. Konkrétní poznámky k práci

- Kapitola o trestněprávní kvalifikaci je opravdu povrchní, autorka vůbec neřeší možnost kvalifikace sériových vražd jako pokračující trestný čin, v případě spáchání další vraždy po vyhlášení odsuzujícího rozsudku pak nepůjde o vícečinný souběh; v případě první vraždy pak tato nemůže být kvalifikovaná podle § 140 odst. 3 písm. h) TZ...

5. Celkové zhodnocení a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Bez ohledu na výše uvedené kritické připomínky lze uzavřít, že předložená práce představuje celkem poctivé zpracování tématu.

Z toho důvodu doporučuji předloženou práci k obhajobě.

Při ústní obhajobě by měla diplomantka zodpovědět tuto otázku:

Jaké jsou podle diplomantky definiční znaky sériové vraždy odlišující ji od ostatních případů vícenásobné vraždy?

V případě úspěšné obhajoby navrhuju práci hodnotit klasifikačním stupněm: **2 - 3.**

V Praze dne: 15. 11. 2021

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.
oponent diplomové práce